

Bài toán và Ý tưởng

Trí tưởng tượng quan trọng hơn kiến thức

A. Einstein

"Tháng Sáu Mùa Thi"

Phạm Thế Châu

Năm nào cũng vậy, cứ gần đến các kỳ thi tú tài và đại học, tôi lại được nghe những lời hát trên trong chương trình “Quà tặng âm nhạc” của các “sĩ tử” tặng nhau nhằm cổ vũ tinh thần trong một cuộc chơi lớn trong đời.

Vâng, thi cử là chuyện đương nhiên trong quá trình đi học, bắt gặp ở hầu hết tất cả các quốc gia, nhưng ở Việt Nam, như lời GS Hoàng Tụy thì thi cử là một trong những “ung nhọt” của ngành giáo dục, cần phải được cải cách bởi nó quá nặng nề và không hiệu quả.

Có thể nói, học sinh lớp 12 của chúng ta thật tội nghiệp bởi trong thời gian ngắn họ phải tất bật cho những kỳ thi: thi cuối kỳ, thi tú tài, thi đại học. Thi, thi và thi. Chính vì thế mà sau các kỳ thi chương trình “Quà tặng âm nhạc” lại phát đi những lời nhạc buồn tênh. “Đừng tuyệt vọng ai ơi! Đừng tuyệt vọng!” do các sĩ tử an ủi nhau. Điều đáng nói ở đây, những kỳ thi nặng nề như vậy lại không nói được chất lượng của nền giáo dục hiện tại của nước nhà.

Năm nay là năm thứ ba, Bộ giáo dục và đào tạo tiến hành cải cách thi cử theo phương thức “ba chung” (chung đề, chung đợt, chung kết quả thi). Công bằng mà nói những cải cách này đã thu được một số kết quả bước đầu.

Thật vậy, ngày nay không còn cảnh các thí sinh tập trung ồ ạt với số lượng lớn về các đô thị: Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh... để thi cử. Việc tập trung như vậy đã tác động xấu đến xã hội: kẹt xe, sức ép chỗ trọ thi... , thế nhưng năm nào cũng vậy, cứ sau mỗi kỳ thi lại phát sinh rất nhiều những bài toán mới. Chất lượng làm bài thi của thí sinh quá kém, nhập nhằng điểm chuẩn, chỉ tiêu xét tuyển... và cứ như thế tình trạng “hổng” chỗ nào lại “vá” chỗ ấy tiếp diễn mãi không thôi. Những sự kiện này làm tốn không biết bao nhiêu giấy mực của báo đài và dư luận.

Đã đến lúc chúng ta cần phải cải cách công tác thi cử, cụ thể là thi đại học một cách căn cơ theo hướng hợp lý tựa như các nước tiên tiến trên thế giới và đặc biệt là việc cải cách thi cử này phải hướng đến việc nâng cao chất lượng dạy và học, vốn quá yếu kém trong giai đoạn hiện nay. Vậy đâu là giải pháp?

Chúng ta tự hỏi có phải những kỳ thi đại học là phương thức duy nhất để tuyển sinh một cách tối ưu? Và rằng có phải kỳ thi đại học sẽ phản ánh trung thực năng lực của học sinh để theo đó được đậu đại học hay không?. Chắc hẳn chúng ta khó ai quên được những đường dây thi hộ, tồn tại trong thời gian dài, rồi các trung tâm luyện thi cấp tốc “đáng ngờ” với học phí trên trời mà báo chí đã từng phanh phui trước đây. Đó còn chưa kể đến tình trạng học tủ và trúng tủ. Vậy nên chẳng chúng ta không tổ chức kỳ thi đại học để tuyển sinh nữa?

Trước tiên phải nói rằng, bãi bỏ kỳ thi đại học không phải là bất chước thiên hạ, hay “sính ngoại học đòi” mà đó là “kết thúc một câu chuyện tình” có quá nhiều bất cập để hướng tới một mục tiêu phù hợp hơn. Thực vậy, nếu kỳ thi tuyển sinh đại học không còn nữa thì hàng loạt những tệ nạn, những vấn đề phát sinh sẽ tự đứng biến mất như nạn cò mồi thi cử, nạn luyện tủ... rồi các bậc phụ huynh, học sinh không phải trải qua những giây phút căng thẳng, hồi hộp, đồng thời có thể tiết kiệm cho xã hội hàng trăm tỉ đồng. Tóm lại ta sẽ thu được nhiều cái lợi về công sức, thời gian, tiền bạc và như vậy ta sẽ có điều kiện quan tâm đến chất lượng giáo dục hơn?

Nếu kỳ thi đại học không còn nữa, vậy sẽ tuyển sinh bằng cách nào? Thưa, các trường đại học thay vì tổ chức thi như xưa thì giờ đây chỉ việc căn cứ vào kết quả học tập của thí sinh trong suốt 3 năm trung học mà xét tuyển. Nếu cẩn thận hơn, đồng thời cũng để đánh giá chính xác, khách quan hơn, các trường có thể kết hợp với việc căn cứ kết quả thi tú tài. Giả sử một thí sinh muốn thi khối A ta sẽ xét 3 môn toán, lý, hóa của thi sinh đó kết hợp với kết quả học tập suốt thời trung học. Nói như môn học của chúng ta, chúng ta cần xét hệ trong quá khứ để

quyết định hệ trong tương lai với tinh thần “Chất lượng cục bộ”. Với cách xét tuyển này chắc chắn việc đánh giá năng lực của một học sinh chính xác hơn so với chỉ bằng một cuộc thi tuyển. Tôi cho rằng cách làm này rất hợp thời so với cải cách ra đề thi đại học của Bộ. Để tránh học sinh học tủ, đề của Bộ sẽ kiểm tra kiến thức trong suốt 3 năm trung học chứ không tập trung vào chương trình lớp 12 như trước. Do đó, đòi hỏi học sinh phải nỗ lực ngay từ lớp mười và kéo dài cho đến hết kỳ thi tú tài. Họ phải cật lực học tập mới mong được xét tuyển. Điều này vô hình trung là một giải pháp gián tiếp nâng cao chất lượng học tập của học sinh và chất lượng của nguồn nhân lực cung cấp cho xã hội.

Trên đây là những ý nghĩ *nhỏ* của tôi trước vấn đề *lớn* của quốc gia, mạo muội đưa ra trước thiên hạ, nếu có điều gì sai sót, mong quý vị và các huynh đệ đồng môn lượng thứ. Xin đa tạ!